

LUOVAN KIRJOITTAMISEN PERUSOPINNOT

Opintojen kuvaus

Luovan kirjoittamisen opinnoissa opiskelija perehtyy monipuolisesti erilaisiin kirjoittamisen lajeihin ja niiden sekoitukseen sekä harjoittelee niin kaunokirjallisuutta kuin luovaa tietokirjallisuutta edustavien tekstien kirjoittamista. Opiskelija oppii suunnittelemaan ja kehittämään omaa tekstiään sekä tukemaan muita kirjoittajia heidän käsikirjoitustensa parissa.

Opetuksen työtapoja ovat luennot, harjoitukset, lähiopetus, etäopetus, vertaistuki, projektit, lukeminen, tenttiminen, runsas kirjoittaminen ja henkilökohtainen ja ryhmässä annettu ja saatu palaute. Arvioinnin ja seurannan välineinä ovat esimerkiksi kurssilla kirjoitetut tekstit, lukupäiväkirjat ja oppimispäiväkirjat sekä oppimis- ja näyteportfoliot, jotka sisältävät opiskelun aikana tehdyt kirjoittamisharjoitukset ja niiden analyysin oppimisen ja uusien tavoitteiden asettamisen näkökulmasta. Palautetta opiskelija saa sekä opettajalta että opiskelutovereilta.

Osaamistavoitteet

Perusopinnoissa suoritetaan neljä kirjoittamistraditioon kuuluvaa kokonaisuutta: proosa ja kerronnan keinot, runous ja kielen taide, draaman kirjoittaminen ja dramaturgiset rakenteet sekä luova kirjoittaminen ja tieto. Perusopinnojen tavoitteena on kehittyä sekä itsenäisenä että yhteistyökykyisenä kirjoittajana ja luoda tiedollinen pohja kirjoittamisen laaja-alaiselle ymmärtämiselle historian, kulttuurin ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Jaksojen rakenne ja suoritustapa

Jaksot koostuvat pääsääntöisesti kahdesta luentokerrasta ja kahdesta pienryhmätyöskentelykerrasta. Kokoontumiskerrat ovat aina keskiviikkoisin ja torstaisin klo 15:00-20:15 (pois lukien lyriikan jakso, jonka viikonpäivät ovat torstai ja perjantai). Opetuksessa on läsnäolovelvoite. Tarkemmat jaksokohtaiset ajat löytyvät alta. Ennakkotehtävän teettäminen on mahdollista ja myös kokoontumiskertojen välissä voi teettää välitehtävän. Lähiopetuksen aikana opettaja antaa opiskelijoille lopputehtävät ja niiden palautuspäivämäärän, ja tehtävistä opettaja antaa opiskelijalle palautteen ja arvosanan. Opiskelumateriaali on mainittu kunkin jakson kuvauksen kohdalla alla.

Arviointiperiaatteet

Jakson arvioinnissa opettaja arvioi tunnilla ja kotitehtävinä kirjoitettuja tekstejä, opiskelijan aktiivisuutta, prosessin onnistumista koko matkalta, ei pelkän lopputuloksen näkökulmasta, sekä opiskelijan kykyä antaa ja saada palautetta. Aktiivisuus ilmenee läsnäolona, annettujen tehtävien suorittamisena sekä tuntikeskusteluun ja palautteenantoon osallistumisena. Oppimisprosessin kannalta merkittävää on, että opiskelija ymmärtää saamansa palautteen olevan sen antajan näkökulma kirjoitettuun tekstiin ja että palautteen tarkoitus on kannustaa kirjoittajaa kohti vieläkin parempaa lopputulosta. Samoin opiskelijan tulee ymmärtää oman näkökulmansa eri teksteihin olevan yhden ihmisen mielipide ja että mielipiteitä on monia. Luovan kirjoittamisen kurssit arvioidaan asteikolla 0–5 pois lukien Johdatus luovaan kirjoittamiseen -jakso, joka arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Jaksojen kuvaukset ja aikataulut

Alla ovat sisältökuvaukset ja aikataulut kaikista opintojaksoista, joista syksyllä suoritetaan kaksi ja keväällä kolme.

Johdatus luovaan kirjoittamiseen, 2 op (LUKI1234)

Sisältö: Kurssilla kokeillaan kirjoitusharjoitusten avulla erilaisia luovan kirjoittamisen työtapoja ja tutustutaan palautteenannon perusteisiin. Lukemalla, keskustelemalla ja luentoja kuuntelemalla opiskelija saa kosketuksen erilaisiin kirjoittamisen lajeihin.

Osaamistavoitteet: Opiskelija tutustuu luovaan kirjoittamiseen sekä itseensä kirjoittajana.

Toteutus: Luennot, kirjallisuuden lukeminen, harjoitustehtävät, ryhmätyöskentely.

Aikataulu: Luennot ke-to 11.-12.9.2024 klo 15:00–18:00 (yht. 9 oppituntia)

Opettaja: Luovan kirjoittamisen opettaja Päivi Sirkka

Arviointi: Hyväksytyt/Hylätyt. Opettaja arvioi tunnilla ja kotitehtävinä kirjoitettuja tekstejä, opiskelijan aktiivisuutta, prosessin onnistumista koko matkalta, ei pelkän lopputuloksen näkökulmasta, sekä opiskelijan kykyä antaa ja saada palautetta. Aktiivisuus ilmenee läsnäolona, annettujen tehtävien suorittamisena sekä tuntikeskusteluun ja paneutuneeseen palautteenantoon osallistumisena.

Opetusmateriaali: Opiskelija tutustuu vastuuolettajan valitsemiin kirjoitusoppaisiin sekä kaunokirjallisiin teksteihin.

Kirjoittaminen prosessina, 3 op (LUKI1235)

Sisältö: Kurssilla tutustutaan luentojen, artikkelien ja keskustelujen kautta erilaisiin kirjoittajiin sekä kirjallisen kulttuurin toimintaan, kirjoittamisen yhteiskunnallisiin ulottuvuuksiin ja kirjallisuuden tuotanto- ja välittymismekanismiin. Pienimuotoisten kirjoitusharjoitusten ja ryhmäpalautteen avulla opiskelija syventää kirjoittamisen työtapojaan ja harjaannuttaa palaute- ja tekstianalyysitaitojaan.

Osaamistavoitteet: Opiskelijan ymmärrys kirjoittamisen prosessista ja luovan kirjoittamisen kentästä syvenee. Hän tutustuu laajemmin kirjoittamisen työtapoihin ja lajeihin ja omaksuu tekstianalyysissa tarvittavat perustiedot ja -taidot. Opiskelija ymmärtää tekstin tuottamisen prosessina ja sietää keskeneräisyyttä. Hän osaa toimia kirjoittaja- ja palauteryhmän jäsenenä ja ymmärtää palautteen merkityksen kirjoittajan työskentelyssä.

Toteutus: Luennot, kirjallisuuden lukeminen, harjoitustehtävät, ryhmätyöskentely ja esitelmät.

Aikataulu: Teams-etäyhteys ke-to 9.-10.10.2024 klo 15:00–20:30 (yht. 15 oppituntia)

Opettaja: luovan kirjoittamisen opettaja Päivi Sirkka

Arviointi: 0–5. Opettaja arvioi tunnilla ja kotitehtävinä kirjoitettuja tekstejä, opiskelijan aktiivisuutta, prosessin onnistumista koko matkalta, ei pelkän lopputuloksen näkökulmasta, sekä opiskelijan kykyä antaa ja saada palautetta. Aktiivisuus ilmenee läsnäolona, annettujen tehtävien suorittamisena sekä tuntikeskusteluun ja paneutuneeseen palautteenantoon osallistumisena.

Opetusmateriaali: Karjula (toim.): Kirjoittamisen taide ja taito tai joku toinen, kurssin vastuullisen opettajan määrittelemä kirjoittamisen oppikirja. Salmi ja Toiviainen: 12 tarinaa kirjoittamisesta.

Runous ja kielen taide I, 5 op (LUKI1238)

Sisältö: Kurssilla tutustutaan luentojen, kirjallisuuden ja keskustelujen avulla runouden muotokieleen ja käsitteistöön sekä harjoitellaan kirjoittamalla sen osa-alueita, kuten kuvakieltä, rytmiä sekä mitallisen ja vapaamittaisen runouden ominaispiirteitä. Kurssilla kirjoitetaan runoja sekä saadaan ja annetaan palautetta, jotta tekstilaji tulee tutuksi ja opiskelija kehittyy runojen kirjoittamisessa.

Osaamistavoitteet: Opiskelija hahmottaa erilaisia runouskäsityksiä. Hän tuntee runouden osa-alueita ja traditioita. Opiskelija osaa tulkita ja soveltaa omassa kirjoittamisessaan runouden keinoja kuten rytmiä ja toistoa, kuvallisuutta, monimerkityksisyyttä ja puhetilannetta.

Toteutus: Osallistuminen opetukseen sekä vastuuopettajan määräämät kirjalliset ja suulliset harjoitukset.

Aikataulu: luennot to–pe 7.–8.11.2024 klo 15:00–20:15, pienryhmäopetus (Teams-etäyhteydellä) to–pe 21.–22.11.2024 klo 15:00–20:15

Opettaja: Runoilija, tietokirjailija Tommi Parkko

Arviointi: 0–5. Opettaja arvioi tunnilla ja kotitehtävinä kirjoitettuja tekstejä, opiskelijan aktiivisuutta, prosessin onnistumista koko matkalta, ei pelkän lopputuloksen näkökulmasta, sekä opiskelijan kykyä antaa ja saada palautetta. Aktiivisuus ilmenee läsnäolona, annettujen tehtävien suorittamisena sekä tuntikeskusteluun ja paneutuneeseen palautteenantoon osallistumisena.

Opetusmateriaali: Kurssilla luetaan 2 tai useampia vastuuopettajan valitsemaa kaunokirjallista teosta. Kainulainen: Runon tuntu. Kainulainen, S., Kesonen, K. & Lummaa, K. (toim.): Lentävä Hevonen. Välineitä runoanalyysiin. Hytönen, V. & Sutinen, V.-J. Poetiikkaa. Seitsemän esseetä runouskäsityksistä. Hytönen, V. & Huotarinen, V.-T. Poetiikkaa II. Runouskäsitysten toistoa. Hytönen, V. 2014. Poetiikkaa III. Parkko: Runouden ilmiöitä.

Luova kirjoittaminen ja tieto I, 5 op (LUKI1236)

Sisältö: Kurssilla tutustutaan luentojen, luettavan aineiston ja tekstianalyysien avulla tiedon rakentamiseen ja välittämiseen liittyviin yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin kysymyksiin sekä tietopohjaisten journalististen ja muiden mediatekstien rakenne- ja tyylipiirteisiin. Kurssin voi toteuttaa eri vuosina yksittäisiä lajeja painottaen, esimerkiksi esseisiin tai kritiikkiin keskittyvänä kurssina.

Osaamistavoitteet: Opiskelija hahmottaa faktan ja fiktion eroja ja ymmärtää kirjoittamisen roolin tiedon tuotannossa. Hän tunnistaa tietokirjallisuuden eri lajeja sekä kykenee analysoimaan niiden rakenne- ja tyylipiirteitä. Opiskelijalla on realistinen käsitys tietokirjoittamisen prosessin eri vaiheista. Hän osaa etsiä ja soveltaa taustatietoa niin fiktiota kuin tietotekstiä kirjoittaessaan

Toteutus: Luennot, kirjallisuuden lukeminen, harjoitustehtävät, ryhmätyöskentely.

Aikataulu: Luennot ke–to 22–23.1.2025 klo 15:00–20:15, pienryhmäopetus (Teams-etäyhteydellä) ke–to 5.–6.2.2025 klo 15:00–20:15

Opettaja: Tietokirjailija, kustantaja Tiina Hautala

Arviointi: 0–5. Opettaja arvioi tunnilla ja kotitehtävinä kirjoitettuja tekstejä, opiskelijan aktiivisuutta, prosessin onnistumista koko matkalta, ei pelkän lopputuloksen näkökulmasta, sekä opiskelijan kykyä antaa ja saada palautetta. Aktiivisuus ilmenee läsnäolona, annettujen tehtävien suorittamisena sekä tuntikeskusteluun ja paneutuneeseen palautteenantoon osallistumisena.

Opetusmateriaali: Karjula, Emilia & Mahlamäki, Tiina (toim.) (2017) Kurinalaisuutta ja kuvittelua. Näkökulmia luovaan tietokirjoittamiseen

Draaman kirjoittaminen ja dramaturgiset rakenteet I, 5 op (LUKI1239)

Sisältö: Kurssin kuluessa kirjoitetaan pienoishäytelmä ja testataan kirjoitettua tekstiä myös käytännössä. Kurssilla luetaan neljä–kuusi nykyhäytelmää sekä teos tai artikkeleita, jotka syventävät ja laajentavat opiskelijan käsitystä draamasta lajina ja tuovat esiin lajin monimuotoisuuden. Luentojen, tekstianalyysien ja kirjoitusharjoitusten kautta tutustutaan draamakirjoittamisen tekniikoihin.

Osaamistavoitteet: Opiskelija tuntee nykynäytelmää ja hahmottaa lajin moninaisia mahdollisuuksia. Opiskelija tunnistaa erilaisia dramaturgioita. Opiskelija osaa koostaa kirjoittamistaan kohtauksista perustellun kokonaisuuden.

Toteutus: Luennot, harjoitukset, ryhmätyöskentely opettajajohtoisesti sekä vertaistuella, lukeminen ja lukupäiväkirjat, ekskursiot kuten esim. teatteriesitysten seuraaminen.

Aikataulu: Luennot ke–to 12.–13.3.2025 klo 15:00–20:15, pienryhmäopetus (Teams-etäyhteydellä) ke–to 26.–27.3.2025 klo 15:00–20:15

Opettaja: Kirjailija, kirjoittamisen opettaja Tero Hannula

Arviointi: 0–5. Opettaja arvioi tunnilla ja kotitehtävinä kirjoitettuja tekstejä, opiskelijan aktiivisuutta, prosessin onnistumista koko matkalta, ei pelkän lopputuloksen näkökulmasta, sekä opiskelijan kykyä antaa ja saada palautetta. Aktiivisuus ilmenee läsnäolona, annettujen tehtävien suorittamisena sekä tuntikeskusteluun ja paneutuneeseen palautteenantoon osallistumisena.

Opetusmateriaali: Lundan: Aina joku eksyy. Junkkaala: Kristuksen morsian. Sarkola: Perheenjäsen. Karhu: Prinsessa Hamlet. Leo: Ateria. Lonka: Toinen luonto. (Tai muita vastuupettajan valitsemia näytelmiä.) Aaltonen: Käsikirjoittajan työkalut. Junkkaala, Rasila: Ohjeita näytelmän lukemiseen (pdf), Numminen, Katariina; Kilpi, Maria & Hyrkkänen, Mari (toim.): Dramaturgiakirja – Kaikki järjestyy aina. Heinonen, Kivimäki, Reitala, Korhonen, Korhonen, Reitala, Aristoteles: Aristoteleen runousoppi – Opas aloittelijoille ja edistyneille. Rautavuoma ja Snicker (toim.) Näytelmän tulevaisuus. Puhetta laadusta. Reitala-Heinonen (toim.) Dramaturgioita. Snicker (toim.): Jumalainen näytelmä. Dramaturgia työkaluja. Vacklin-Rosenvall-Nikkinen: Käsikirjoittamisen taito.

Proosa ja kerronnan keinot I, 5 op (LUKI1237)

Sisältö: Kurssilla tutustutaan luentojen, kirjoitusharjoitusten, kirjallisuuden ja keskustelujen avulla proosan keinoihin, kerronnallisuuteen ja suorasanaisten kertovan kirjallisuuden lajihistoriaan. Kurssin aikana opetellaan käyttämään kerronnan analyysikäsitteistöä osana palautteenantoa ja tekstin kehittämistä ja analysoimaan tekstin rakennetta. Kurssityönään opiskelija kirjoittaa lyhytproosatekstin.

Osaamistavoitteet: Opiskelija tuntee kerronnan teoriaa sekä proosaa lajina ja ymmärtää proosan monimuotoisuutta ja mahdollisuuksia. Opiskelija osaa hyödyntää proosalle ominaisia keinoja omassa kirjoittamisessaan ja hahmottaa erilaisia kerronnan rakenteita.

Toteutus: Luennot, harjoitukset ja ryhmätyöskentely opettajajohtoisesti sekä vertaistuella, kirjallisuuden lukeminen.

Aikataulu: Luennot ke–to 9.–10.4.2025 klo 15:00–20:15, pienryhmäopetus (Teams-etäyhteydellä) ke–to 23.–24.4.2025 klo 15:00–20:15

Opettaja: Kirjailija Merja Mäki

Arviointi: 0–5. Opettaja arvioi tunnilla ja kotitehtävinä kirjoitettuja tekstejä, opiskelijan aktiivisuutta, prosessin onnistumista koko matkalta, ei pelkän lopputuloksen näkökulmasta, sekä opiskelijan kykyä antaa ja saada palautetta. Aktiivisuus ilmenee läsnäolona, annettujen tehtävien suorittamisena sekä tuntikeskusteluun ja paneutuneeseen palautteenantoon osallistumisena.

Opetusmateriaali: Lindstedt ja Vuola: 101 tapaa tappaa aviomies (osin). Lisäksi kurssilla luetaan kaksi tai useampia vastuupettajan valitsemaa kaunokirjallista teosta (tai vaihtoehtoisesti esim. erillisiä novelleja). Ahava ja Puikkonen: Rakennenautiltoja. Mälikalli ja Steinby (toim.) Johdatus kirjallisuusanalyysiin (s. 135–153). Karjula (toim.): Kirjoittamisen taide ja taito.

Lisätietoja luovan kirjoittamisen perusopintojen suorittamisesta Etelä-Pohjanmaan Opistossa:

Päivi Sirkka, koulutuksen vastuupettaja, 044 4325 638 / paivi.sirkka@epopisto.fi

Virpi Pihlajamäki, hallinto- ja opintosihteri, 044 4325 641 / virpi.pihlajamaki@epopisto.fi